

KIRJOITTAJAN TYYLIPÄIVÄ – TANKASTA TARINAAN

Osallistujan nimi: _____

Tyylipäivän kulku ja ohjelma

AAMUPÄIVÄLLÄ ENNAKKOTEHTÄVÄ – OMA TYYLI, HAIKU JA TANKA..... 1

KESKIPÄIVÄLLÄ SAMA ALKUKIRJAIN, LAUSE, LOPPUSOINTU JA AFORISMI 5

ILTAPÄIVÄLLÄ SIDOSTEISUUS, ENNAKOINTI, KERTAUS JA 100 SANAA..... 10

AAMUPÄIVÄLLÄ ENNAKKOTEHTÄVÄ – OMA TYYLI, HAIKU JA TANKA

Ennakkotehtävä: Minkälainen on **kirjoitustyylisi**? Kuvaa kolmella sanalla.

1.

2.

3.

Tyyli on yhtäältä luontaista, toisaalta tietoisuutta kielen keinoista.

Tyyli on persoonallinen kädenjälki.

”Stylus” = kirjoitus- tai piirustustikkua tarkoittava sana;

tikusta jäi omanlainen jälkeensä, siitä tuli tyyli.

Käytä tehtävissä apuna laatikon sanoja:

maa kimallus kuu vesi jää aika
valehdella lumi puu ikävä ilo valua
nauru lämpö laulu soida juosta rauta
tuli palaa kasvaa mesi palata suo kertoa
muistaa multa havu hauraus ajatus joki
kirkas antaa halata haluta järvi uida
uneksia juoda nauttia iho solina
hengitys sävel unohtaa totuus

Kirjoita laatikkoon **itsellesi tärkeitä sanoja**:

Käytä **välimerkkejä**:

- piste
- ! huutomerkki
- ? kysymysmerkki
- , pilkku
- : kaksoispiste
- ; puolipiste
- ajatusviiva

Haiku on kolmen säkeen (rivin) runo, jossa 17 tavua jakautuvat säkeisiin 5 tavua -7 tavua -5 tavua. Aihe on usein luontoon liittyvä.

5

7

5

5

7

5

5

7

5

5

7

5

5

7

5

5

7

5

Tanka on viiden säkeen (rivin) runo, jossa 31 tavua jakautuvat säkeisiin 5 tavua -7 tavua -5 tavua -7 tavua – 7 tavua.

On metsän raja

tummanvihreä, musta,

valon hylkäämä.

niin on mieleni musta,

on sinua ikävä.

havaintoja

vastakohta

mielentila, toisto

loppusoinnostusta, tunne

5

7

5

7

7

5

7

5

7

7

5

7

5

7

7

KESKIPÄIVÄLLÄ SAMA ALKUKIRJAIN, LAUSE, LOPPUSOINTU JA AFORISMI

Kirjoita 20 sanan teksti, jossa kaikki sanat alkavat **samalla alkukirjaimella** (valitse):

a, b, c, d, e, f, g, h, i, j, k, l, m, n, o, p, q, r, s, t, u, v, w, x, y, z, å, ä, ö.

Lyhyet lauseet

Kirjoita **lyhyitä** lauseita. Käytä lauseeseen 3-5, korkeintaan 7 sanaa.

Lue teksti ja **muokkaa sitä iskevämmäksi**.

Kotona jatkoin lukemista heti kun olin heittänyt kengät jalastani, riisunut takkini ja laittanut sen pesukoneeseen. Hienoinen hämmennys valtasi mieleni, kun sain sellaisen vaikutelman, että ensimmäisessä luvussa kirja jatkui tavanomaisena kirjoittamisoppaana, sellaisena, jonka kirjoittamista Sadie Q oli esipuheessa pitänyt mahdottomana. Lainattuaan Erno Paasilinnan ajatuksia kirjailijaksi kehittämisestä hän siirtyi luovien ihmisten ominaisuuksiin, kirjoittajan asenteeseen, kirjoittamisprosessiin, harjoitteluun ja harjaantumiseen sekä rakentavaan palautteeseen. Se kaikki oli yhtäältä valaisevaa, toisaalta ymmärrettävää, mutta odottamattoman maltillista räväkän esipuheen jälkeen.

Tosilauseet

Kolmen tosilauseen tekniikka (Risto Ahti & Markku Turunen)

1. Faktalause *aika, paikka tms. liittää maailmaan*
2. Havaintolause *vie lukijan paikanpäälle*
3. Ajatuslause *syventää, luo merkityksellisyyttä*

Aamuvarhain saunarannassa usva lipuu järveltä.

Kettu juoksee rinteeseen, pysähtyy, katsoo olan yli.

Kuka olet, punaturkki, kuka olen?

Kirjoita runo tai kertomus, jossa käytät **tietoisesti** kolmea tosilausetta!

Loppusointu

Luonteva loppusoinnutus rakentaa runon merkitystä – ei hajota sitä!

Loppusoinnuttelu on vaikeaa ollakseen tyylikästä – jos se on helppoa, niin se on kulunutta.

Parempi riimitön runo kuin riiviö rujo!

Kirjoita runo, jossa **kulunutta, helppoa loppusoinnuttelua**.

Kirjoita runo, jossa on **tuoretta, luontevaa loppusoinnuttelua**.

Kirjoita aforismeja

Lyhyestä virsi kaunis.

Makustele, kuulostele sanoja.

Käytä välimerkkejä merkitsevästi.

Esim. 1: Muista: unohda! *vastakohta, käsky, huudahdus*

Esim. 2: Valehtelin – kertoakseni totuuden. *vastakohta, paradoksi*

ILTAPÄIVÄLLÄ SIDOSTEISUUS, ENNAKOINTI, KERTAUS JA 100 SANAA

Tekstin sidosteisuus ohjaa lukijan ajatusta, auttaa ymmärtämistä.

syy – seuraus: *joten, niinpä, siksi, syitä tähän, edellisestä voidaan päätellä...*

aikasuhteet: *aluksi, sen jälkeen, sitä ennen...*

järjestys: *ensimmäinen – toinen – kolmas...*

viittaus tekstin rakenteeseen: *edellä mainittu, seuraavaksi käsittelen, lopuksi palaan...*

Kirjoita avauspuheenvuoro johonkin tilaisuuteen, vaikka Kirjklubiin. Käytä **sidesanoja** ja **siirtymälauseita!**

Ennakointi luo kiinnostusta jatkoa kohtaan ja houkuttelee lukemaan.

Kirjoita jännittävän tarinan aloitus, jossa käytät esimerkiksi seuraavia ennakoiteja:

Niin vähän silloin tiesin.

Vielä huomaisin, että vaarallisinta oli kirjoittaminen.

Kertaus. Päivän tärkeimpiä ajatuksiasi:

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.
- 5.

Kotiläksy: 100 sanaa

Ota päivän opit ja oivallukset käyttöön!
Kirjoita **sadan sanan teksti** omasta aiheesta.

Lähetä teksti

sähköpostilla osoitteeseen montonentimo13@gmail.com

tai kirjeessä osoitteeseen

Timo Montonen
Leinelän puistotie 12 A 5
01340 VANTAA